

Dostosowania wymagań dla uczniów z lekkim upośledzeniem

klasa 1 szkoła branżowa

Indywidualne dostosowanie wymagań z języka polskiego dla uczniów ze stwierdzonymi trudnościami w nauce spowodowanymi deficytami rozwojowymi dezorganizującymi proces uczenia się, o sprawności intelektualnej kształtującej się na poziomie niższym niż przeciętny, deficytami rozwojowymi i słabszymi możliwościami intelektualnymi oraz obniżoną sprawnością intelektualną.

W tej grupie uczniów nauczyciel dokonuje obniżenia wymagań edukacyjnych, jednocześnie obniżenie kryteriów jakościowych nie może zejść poniżej podstawy programowej. Biorąc pod uwagę powyższe nauczyciel, oceniając wiedzę i umiejętności ucznia, stosuje wobec tych uczniów obniżony pułap wymagań do 10% mniej na poszczególne oceny niż w grupie pozostałych uczniów (szczegółowe wymagania na poszczególne oceny znajdują się w PSO - Przedmiotowym Systemie Oceniania).

1. Formy, metody i sposoby dostosowania wymagań edukacyjnych dla tych uczniów to:

- nauczyciel w razie konieczności podaje polecenia w prostszej formie, objaśnia je,
- nauczyciel często podchodzi do tych uczniów w trakcie samodzielnej pracy w celu udzielania dodatkowej pomocy, wyjaśnień,
- nauczyciel, uwzględniając trudności w rozumieniu treści, szczególnie podczas samodzielnej pracy z tekstem, daje więcej czasu, instruuje lub zaleca przeczytanie tekstu wcześniej w domu,
- uczniowie ci dostają również więcej czasu na czytanie tekstów, poleceń, instrukcji, szczególnie podczas sprawdzianów, testów czy kartkówek, w miarę potrzeby nauczyciel pomaga w objaśnieniu np. niektórych poleceń,
- nauczyciel nie obniża ocen za błędy ortograficzne i graficzne w wypracowaniach,
- w przypadku trudności w redagowaniu wypowiedzi pisemnych nauczyciel uczy tworzenia schematów pracy, planowania kompozycji wypowiedzi (wstęp, rozwinięcie, zakończenie), może także zasugerować uczniowi tematykę, z której powinien się przygotować do pisania dłuższej pracy pisemnej na lekcji,

- podczas pisania na lekcji dłuższych form wypowiedzi nauczyciel pomaga w doborze argumentów, jak również odpowiednich wyrażen i zwrotów, może objaśnić temat,
- nauczyciel podaje uczniom jasne kryteria oceny prac pisemnych (wiedza, dobór argumentów, logika wywodu, treść, styl, kompozycja itd. zgodnie z obowiązującymi wymaganiami).
- uczniowie ci otrzymują więcej czasu na prace pisemne, testy czy kartkówki,
- nauczyciel może sprawdzać, czy uczniowie skończył notatkę z lekcji, w razie potrzeby skracać wielkość ich notatek,
- w przypadku trudności z odczytaniem pracy nauczyciel ma możliwość odpytać ucznia ustnie,
- nauczyciel pozwala na opanowanie mniejszej partii tekstu podczas recytacji, dopuszcza możliwość większej ilości pomyłek lub przejęzyczeń podczas recytacji.

2.Kryteria ocen:

Stopień celujący otrzymuje uczeń, który:

- osiąga sprawności o charakterze polonistycznym, samodzielnie rozwiązuje problemy pojawiające się w edukacji polonistycznej,
- czyta biegle, rozumie przeczytany tekst, interpretuje go,
- ma bogaty zasób leksykalny, w swoich wypowiedziach stosuje różnorodne konstrukcje składniowe,
- swobodnie posługuje się wszystkimi przewidzianymi w programie nauczania formami wypowiedzi, tworzy różne teksty zgodnie z kryteriami, ciekawe pod względem treści i stylu, bezbłędne językowo,
- bardzo dobrze zna reguły ortograficzne i interpunkcyjne i biegle je stosuje,
- systematycznie i z dużym zaangażowaniem pracuje podczas zajęć języka polskiego, zawsze starannie przygotowuje się do zajęć,

- wykazuje się aktywnością i pomysłowością twórczą,
- przejawia zainteresowanie przedmiotem; bierze udział w konkursach przedmiotowych,
- pisze sprawdziany i prace klasowe na ocenę celującą (100%)

Stopień bardzo dobry otrzymuje uczeń, który:

- opanował umiejętności i wiadomości objęte programem nauczania,
- rozwiązuje zadania i problemy o różnym stopniu trudności,
- czyta bardzo dobrze pod względem technicznym, rozumie przeczytany tekst, wnioskuje na jego podstawie,
- formułuje różne teksty pisane i mówione zgodnie z kryteriami i poprawnie językowo,
- w wypowiedziach ustnych i pisemnych prezentuje bogaty zasób słownictwa, poprawną składnię i styl,
- dobrze zna reguły ortograficzne i interpunkcyjne, nie popełnia błędów ortograficznych i interpunkcyjnych,
- świadomie i prawidłowo stosuje w praktyce wiadomości gramatyczne i terminy literackie przewidziane w programie nauczania,
- cechuje się aktywnością podczas zajęć,
- jest systematyczny i samodzielny w pracy na lekcjach i w domu,
- biegle posługuje się różnymi źródłami informacji.

Stopień dobry otrzymuje uczeń, który:

- dobrze opanował zakres umiejętności i wiadomości wynikający z programu nauczania,

- zdobyte wiadomości potrafi wykorzystać do samodzielnego wykonywania zadań teoretycznych i praktycznych,
- czyta płynnie, wyraziście, dobrze rozumie przeczytany tekst, wyjaśnia jego sens,
- formułuje przewidziane programem wypowiedzi pisemne i ustne zgodnie z kryteriami, popełniając sporadycznie błędy językowe,
- na ogół prawidłowo stosuje w praktyce wiadomości gramatyczne i terminy literackie przewidziane w programie nauczania,
- zna reguły ortograficzne i interpunkcyjne, na ogół stosuje je w swoich wypowiedziach,
- jest systematyczny w pracy, terminowo i starannie wykonuje zlecone zadania,
- stara się być aktywny podczas lekcji jęz. polskiego.

Stopień dostateczny otrzymuje ją uczeń, który:

- opanował wiadomości i umiejętności na poziomie podstawowym, określonym przez podstawę programową,
- stosuje wiadomości w typowych zadaniach teoretycznych i praktycznych,
- czyta poprawnie pod względem technicznym, dosłownie rozumie przeczytany tekst,
- ma ubogi zasób słownictwa, ale formułuje wypowiedzi pisemne i ustne zgodnie z podstawowymi kryteriami, popełniając czasem błędy składniowe i stylistyczne,
- zna reguły ortograficzne, jednak nie zawsze stosuje je w swych wypowiedziach; popełnia błędy,
- na ogół poprawnie i terminowo wykonuje zadania,
- stara się być aktywny podczas zajęć.

Stopień dopuszczający otrzymuje uczeń, który:

- opanował umiejętności i wiadomości bazowe, niezbędne w dalszej edukacji,
- potrafi przy pomocy nauczyciela rozwiązać proste zadania praktyczne i teoretyczne,
- słabo czyta pod względem technicznym, ale rozumie przeczytany tekst,
- ma znaczne trudności z formułowaniem wypowiedzi pisemnych i ustnych; nie różnicuje swych prac zgodnie z ustalonymi kryteriami, ma bardzo ubogi zasób słów, popełnia liczne błędy językowe,
- nie zna reguł ortograficznych, popełnia liczne błędy ortograficzne i interpunkcyjne,
- w miarę systematycznie prowadzi zeszyt przedmiotowy, ale nie zawsze wykonuje zadania domowe,
- jest bierny podczas lekcji, niechętnie wykonuje zlecone zadania,
- nie zawsze korzysta z możliwości poprawy słabych ocen.

Stopień niedostateczny otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował umiejętności i wiadomości niezbędnych do dalszego zdobywania wiedzy,
- nie potrafi wykonać zadań o elementarnym stopniu trudności, nawet przy pomocy nauczyciela,
- czyta niepoprawnie, na ogół nie rozumie sensu przeczytanego tekstu,
- nie nabył podstawowych sprawności językowych niezbędnych w dalszej edukacji, nie buduje poprawnie zdań i wymaganych form wypowiedzi zgodnie z kryteriami oraz regułami ortograficznymi i interpunkcyjnymi,
- nie wykazuje żadnej aktywności ani chęci do nauki,
- nie prowadzi systematycznie zeszytu,
- jest bierny, niechętnie i niedbale wykonuje zlecone zadania,

- świadomie opuszcza prace klasowe i sprawdziany, nie korzysta z możliwości ich poprawy.

W ciągu semestru uczniowie mogą otrzymywać także „plusy” i „minusy”. Zasady ich otrzymywania ustala nauczyciel uczący.

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny – *To się czyta!* dla klasy 1 branżowej szkoły I stopnia. Edycja 2024

Szarą **czcionką** oznaczono zagadnienia, które stały się fakultatywne po wprowadzeniu zmian w podstawie programowej w 2024 r.

Numer i temat lekcji	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca) Uczeń potrafi:	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna) Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Wymagania rozszerzające (ocena dobra) Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra) Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Wymagania wykraczające (ocena celująca) Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
2. Podróż w życiu człowieka	- z pomocą N. określić temat fragmentu utworu Leszka Kołakowskiego	- określić temat fragmentu utworu Leszka Kołakowskiego	- wskazać przykładowe cele podróżowania - podać synonimy słowa <i>podróż</i>	- uzasadnić własną opinię o podróżowaniu, stosując odpowiednio dobraną argumentację	- wymienić przykłady negatywnych i pozytywnych doświadczeń, związanych z wędrówką
3., 4., 5. Podróże Odyseusza w mitologii greckiej	- z pomocą N. określić ramy czasowe starożytności - wyjaśnić pojęcia: <i>mit</i> , <i>mitologia</i> - z pomocą N. krótko zrelacjonować treść fragmentu wybranego mitu o Odyseuszu	- określić ramy czasowe starożytności - wyjaśnić pojęcia: <i>mit</i> , <i>mitologia</i> - zrelacjonować treść fragmentu wybranego mitu o Odyseuszu	- wymienić cechy gatunkowe mitu - omówić wybrane przygody Odyseusza - posługiwać się słownikiem frazeologicznym języka polskiego	- wyjaśnić znaczenie wybranych związków frazeologicznych związanych z mitologią - zredagować charakterystykę Odyseusza	- wymienić najważniejszych twórców literatury i sztuki starożytnej Grecji i starożytnego Rzymu - wskazać najważniejsze cechy sztuki antycznej
6. Formy i funkcje czasownika	- z pomocą N. wskazać znaczenie czasownika jako części mowy - odmieniać czasownik przez osoby, czasy, rodzaje, tryby	- wskazać znaczenie czasownika jako części mowy - odmieniać czasownik przez osoby, czasy, rodzaje, tryby	- rozróżniać formy osobowe i nieosobowe czasownika - określać formy fleksyjne czasownika	- wskazać w tekście czasowniki dokonane i niedokonane, przechodnie i nieprzechodnie - wyróżniać stronę	- określać funkcje czasownika w tekście

				czynną, bierną i zwrotną czasownika	
7. Jakie miejsca odwiedzają współcześni wędrowcy?	- z pomocą N. krótko zrelacjonować podróż współczesnego wędrowca – turysty, podróżnika – na podstawie wybranego tekstu	- zrelacjonować podróż współczesnego wędrowca – turysty, podróżnika – na podstawie wybranego tekstu	- wskazać cechy bloga jako wypowiedzi internetowej	- stworzyć poprawną pod względem stylistycznym i ortograficznym wypowiedź pisemną na temat wymarzonej podróży	- scharakteryzować język i styl wybranych fragmentów bloga na temat podróży
8. Uchodźstwo i emigracja	- z pomocą N. krótko określić treść reportażu Agaty Diduszek-Zyglewskiej <i>Opowieści imigrantów</i>	- zreferować treść reportażu Agaty Diduszek-Zyglewskiej <i>Opowieści imigrantów</i>	- wyjaśnić terminy: <i>reportaż, emigracja, uchodźstwo</i>	- wymienić cechy reportażu jako gatunku z pogranicza literatury i dziennikarstwa	- rozróżniać rodzaje reportażu: społeczno-obyczajowy, wojenny, sportowy, podróżniczy
9. Wyprawy bohaterów powieści fantasy	- z pomocą N. wskazać elementy świata przedstawionego w utworze George’a R.R. Martina	- wskazać elementy świata przedstawionego w utworze George’a R.R. Martina	- wskazać cechy gatunkowe literatury fantasy na podstawie fragmentu <i>Tańca ze smokami</i>	- zredagować opowiadanie o dalszych przygodach bohatera utworu George’a R.R. Martina	- wymienić elementy magiczne, legendarne i baśniowe w dowolnym utworze fantasy
10. Długa podróż – pisownia wyrazów z ó, u, ż, rz	- z pomocą N. przedstawić podstawowe zasady poprawnej pisowni wyrazów z ó, u, ż, rz	- przedstawić podstawowe zasady poprawnej pisowni wyrazów z ó, u, ż, rz	- przestrzegać w wypowiedziach pisemnych zasad pisowni wyrazów z ó, u, ż, rz	- wyjaśnić i stosować reguły pisowni wybranych zakończeń czasowników i rzeczowników	- utworzyć słowniczek zawierający słownictwo fachowe spotykane w zawodzie z zastosowaniem u, ó, ż, rz
11. Podróże kosmiczne w filmach	- z pomocą N. wyjaśnić termin <i>fantastyka naukowa</i>	- wyjaśnić termin <i>fantastyka naukowa</i>	- wymienić cechy gatunkowe utworów fantastycznonaukowych	- podać przykłady fantastycznonaukowych utworów literackich, filmów, seriali i gier komputerowych	- omówić motyw podróży kosmicznej w przykładowych filmach
12., 13. Podsumowanie – podróż w kulturze	- z pomocą N. wymienić przykładowy utwór literacki, w którym pojawia się motyw podróży - wyjaśnić terminy: <i>mit, referat</i> - z pomocą N. podać przykładowych	- wymienić przykładowy utwór literacki, w którym pojawia się motyw podróży - wyjaśnić terminy: <i>mit, referat</i> - podać przykładowych bohaterów mitów greckich	- uzasadnić, że mity ukazują wierzenia starożytnych Greków - wymienić cechy referatu jako formy wypowiedzi	- przedstawić postać Odyseusza jako mitologicznego tułacza - przygotować plan referatu na temat podróży w filmie i literaturze	- wskazać różne cele i motywacje podróżowania - zredagować referat na wybrany temat

	bohaterów mitów greckich				
14., 15. Formy i funkcje rzeczownika i przymiotnika	-z pomocą N. określać rzeczowniki i przymiotniki jako odmienne części mowy - odmieniać przymiotniki przez przypadki i rodzaje	- określać rzeczowniki i przymiotniki jako odmienne części mowy - odmieniać przymiotniki przez przypadki i rodzaje	- wskazać formę fleksyjną rzeczowników i przymiotników w tekście - stopniować przymiotniki - wyróżniać rzeczowniki pospolite i własne	- określić związek rzeczownika z przymiotnikiem jako związek zgody - wyróżnić związki zgody w zdaniu	- poprawnie odmieniać nazwiska - podać przykłady rzeczowników występujących tylko w liczbie pojedynczej lub tylko w liczbie mnogiej
16. Problemy wieku dorastania	- z pomocą N. krótko wymienić wydarzenia ukazane we fragmencie powieści <i>Jedynaczka</i> Andrzeja Kławittera i wymienić elementy świata przedstawionego utworu, w tym bohaterów	- zrelacjonować wydarzenia ukazane we fragmencie powieści <i>Jedynaczka</i> Andrzeja Kławittera i wymienić elementy świata przedstawionego utworu, w tym bohaterów	- posługiwać się terminami: <i>narracja, narrator, narracja pierwszoosobowa, narracja trzecioosobowa</i>	- wskazać problemy dorastania przedstawione w powieści Andrzeja Kławittera - określić typ narracji w przykładowym utworze literackim	- wyjaśnić znaczenie związków frazeologicznych reprezentujących slang młodzieżowy
17., 18. Ludzki los w mitologii greckiej	-z pomocą N. krótko przedstawić treść fragmentu <i>Mitologii</i> Jana Parandowskiego (<i>Bóstwa doli i spraw ludzkich</i>)	- zreferować treść fragmentu <i>Mitologii</i> Jana Parandowskiego (<i>Bóstwa doli i spraw ludzkich</i>)	- określić Mojry jako boginie przeznaczenia w mitologii greckiej	- wyjaśnić pojęcie <i>fatum</i> - przedstawić wpływ bóstw na ludzkie losy według mitologii greckiej - na podstawie mitu o Mojrach	- porównać opis Mojry w mitach oraz samodzielnie odszukanych źródłach
19. O przenikaniu się przeszłości i teraźniejszości	-z pomocą N. poprawnie posługiwać się terminami: <i>fabuła, wątek</i>	- poprawnie posługiwać się terminami: <i>fabuła, wątek</i>	- rozpoznać fabułę i wątek główny we fragmencie powieści Josteina Gaardera <i>Dziewczyna z pomarańczami</i>	- stworzyć wypowiedź: opis przedmiotu – pamiątki rodzinnej	- zebrać związki frazeologiczne ze słowem <i>czas</i> i wyjaśnić ich znaczenie
20., 21. Utrata jako doświadczenie łączące ludzi w Iliadzie Homera	-krótko określić tematykę i wymienić głównych bohaterów <i>Iliady</i> Homera	- określić tematykę i wymienić głównych bohaterów <i>Iliady</i> Homera	- wyjaśnić termin <i>epos</i> - omówić wybrany wątek <i>Iliady</i> Homera na podstawie fragmentów <i>Pieśni XXIV</i>	- wskazać cechy gatunkowe eposu - uzasadnić, że <i>Iliada</i> Homera jest eposem, na podstawie wybranych cech utworu	- odszukać w różnych źródłach i przedstawić informacje na temat Troi i wojny trojańskiej - podać przykłady porównań homeryckich
22. Gry z czasem w fantastyce	- z pomocą N. wymienić wydarzenia opisane	- zrelacjonować wydarzenia opisane	- uzasadnić, że <i>Dzienniki gwiazdowe</i> to przykład	- wskazać przykład książki, filmu lub gry,	- omówić motyw podróży w czasie w dowolnych

naukowej	w poznanych fragmentach <i>Dzienników gwiazdowych</i> Stanisława Lema	w poznanych fragmentach <i>Dzienników gwiazdowych</i> Stanisława Lema	literatury fantastycznonaukowej	których bohaterowie podróżują w czasie	utworach literackich, filmach, grach komputerowych
23. Podsumowanie – człowiek i tajemnice czasu	-z pomocą N. wymienić poznane utwory, w których pojawił się motyw czasu, i określić ich tematykę	- wymienić poznane utwory, w których pojawił się motyw czasu, i określić ich tematykę	- wyjaśnić terminy: <i>narracja, narrator, fabuła, wątek, epos</i>	- wskazać utwory, w których wykorzystano motywy przemijania, utraty bliskich oraz przeznaczenia	- omówić związek człowieka i czasu w przykładowych utworach literackich i filmach
24. Formy i funkcje liczebnika i zaimka	-z pomocą N. rozróżniać liczebniki i zaimki oraz podać przykłady tych części mowy	- rozróżniać liczebniki i zaimki oraz podać przykłady tych części mowy	- wyróżniać rodzaje liczebników: główne, porządkowe, zbiorowe, ułamkowe, nieokreślone	- wyróżniać rodzaje zaimków: rzeczowne, przymiotne, liczebne, przysłówkowe - poprawnie odmieniać liczebniki wielowyrazowe	- określać formę fleksyjną zaimków i liczebników w tekście - stosować w wypowiedziach poprawne formy liczebników i zaimków
25. Człowiek przed trudnym wyborem	- z pomocą N. wskazać elementy świata przedstawionego w powieści <i>Igrzyska śmierci</i> : czas, miejsce, bohaterów, fabułę	- wskazać elementy świata przedstawionego w powieści <i>Igrzyska śmierci</i> : czas, miejsce, bohaterów, fabułę	- zrelacjonować przebieg wydarzeń we fragmencie powieści <i>Igrzyska śmierci</i>	- wyjaśnić termin <i>argument</i> - ocenić decyzję bohaterki <i>Igrzyska śmierci</i> : poświęcenie siebie dla najbliższych	- sformułować i stosować argumenty w wypowiedzi pisemnej lub dyskusji na temat: <i>Dlaczego ludzie walczą ze sobą?</i>
26., 27., 28. Konflikt wartości w <i>Antygonie</i> Sofoklesa	- z pomocą N. wymienić najważniejsze wydarzenia w tragedii Sofoklesa <i>Antygona</i>	- przedstawić przebieg najważniejszych wydarzeń w tragedii Sofoklesa <i>Antygona</i>	- scharakteryzować głównych bohaterów utworu Sofoklesa: Antygonę i Kreona - wyjaśnić terminy: <i>dramat, tragedia antyczna, rozprawka</i> - określić <i>Antygonę</i> jako tragedię antyczną	- opisać cechy tragedii antycznej: jedność miejsca, czasu i akcji, budowę, rolę chóru, konflikt tragiczny - przygotować plan rozprawki	- wyróżnić racje Kreona i racje Antygony oraz określić konflikt wartości prowadzący do tragicznego finału - napisać rozprawkę na temat sporu Kreona i Antygony
29. W teatrze starożytnym i współczesnym	- z pomocą N. określić miejsce i epokę powstania teatru europejskiego	- określić miejsce i epokę powstania teatru europejskiego	- wyjaśnić, czym zajmuje się reżyser - wskazać obrzędy dionizyjskie jako początki	- poprawnie posługiwać się terminem <i>inscenizacja</i> - opisać wygląd starożytnych budowli	- wymienić podobieństwa i różnice pomiędzy starożytnym teatrem greckim a teatrem

			teatru i dramatu w starożytnej Grecji	teatralnych, posługując się terminami: <i>theatron</i> , <i>orchestra</i> , <i>skene</i> , <i>proskenion</i> - podać cechy charakterystyczne współczesnego teatru	współczesnym
30. Człowiek i jego dążenia	- z pomocą N. wskazać, że Wisława Szymborska jest laureatką Literackiej Nagrody Nobla - wyjaśnić termin <i>podmiot liryczny</i> - określić temat wiersza <i>Sto pociech</i>	- wskazać, że Wisława Szymborska jest laureatką Literackiej Nagrody Nobla - wyjaśnić termin <i>podmiot liryczny</i> - określić temat wiersza <i>Sto pociech</i>	- wymienić ludzkie dążenia, potrzeby i słabości wskazane przez podmiot liryczny utworu Wisławy Szymborskiej <i>Sto pociech</i>	- określić stosunek podmiotu lirycznego wiersza <i>Sto pociech</i> do pragnień i słabości człowieka - wyjaśnić tytuł wiersza	- wyjaśnić termin <i>ironia</i> i wyodrębnić elementy ironiczne w wierszu
31. Opowieść o wygnaniu z raju w Księdze Rodzaju	- z pomocą N. wyjaśnić terminy: <i>Stary Testament</i> , <i>Biblia</i> , <i>Księga Rodzaju</i> , <i>Genesis</i> - zakwalifikować Biblię jako dzieło z okresu starożytności	- wyjaśnić terminy: <i>Stary Testament</i> , <i>Biblia</i> , <i>Księga Rodzaju</i> , <i>Genesis</i> - zakwalifikować Biblię jako dzieło z okresu starożytności	- omówić przykładową opowieść z Księgi Rodzaju - wymienić przyczyny i skutki złamania boskiego zakazu przez Adama i Ewę	- scharakteryzować Księgę Rodzaju jako symboliczną opowieść o początkach świata i ludzkości - korzystać ze słownika frazeologicznego - wyjaśnić znaczenie związków frazeologicznych związanych z Biblią	- opisać relacje człowieka z Bogiem w Księdze Rodzaju - omówić budowę tekstu biblijnego - wskazać znaczenie Biblii dla wyznawców judaizmu i chrześcijaństwa
32. Pochwała ludzkiej zaradności i siły (o filmie <i>Marsjanin</i>)	- z pomocą N. wyjaśnić terminy: <i>recenzja</i> , <i>film fantastycznonaukowy</i>	- wyjaśnić terminy: <i>recenzja</i> , <i>film fantastycznonaukowy</i>	- omówić losy bohatera <i>Marsjanina</i> na podstawie przykładowych recenzji lub filmu Ridleya Scotta	- wymienić cechy recenzji jako gatunku publicystycznego	- sformułować własną ocenę filmu <i>Marsjanin</i>
33. Podsumowanie – konflikty i ludzkie dążenia	- z pomocą N. podać przykłady dzieł literatury starożytnej: <i>Biblia</i> , <i>Antygona</i>	- podać przykłady dzieł literatury starożytnej: <i>Biblia</i> , <i>Antygona</i>	- opisać ludzkie pragnienia i dążenia na podstawie wybranych utworów, w tym tragedii Sofoklesa	- uzasadnić, że <i>Antygona</i> jest dramatem antycznym	- wyjaśnić, na czym polega konflikt wartości w przykładowych utworach, w tym w <i>Antygonie</i>

34., 35. Nieodmienne części mowy i ich znaczenie	- z pomocą N. wymienić nieodmienne części mowy	- wymienić nieodmienne części mowy	- wskazać nieodmienne części mowy w przykładowym tekście - wyróżnić przymek i wyrażenie przymkowe w tekście - stopniować przysłówki - wyszukać wyrażenia przymkowe w tekście	- odróżnić spójniki współrzędne i podrzędne - określać funkcje przymków, spójników i wykrzykników w wypowiedzeniach	- stosować zasady poprawnej pisowni partykuł - tworzyć instrukcję obsługi wybranego urządzenia używanego w danej branży
36. Młodzi ludzie wobec cierpienia i śmierci	- z pomocą N. wyjaśnić termin <i>motyw</i>	- wyjaśnić termin <i>motyw</i>	- zrelacjonować treść fragmentu powieści <i>Drugie bicie serca</i>	- nazwać emocje bohaterów fragmentu powieści <i>Drugie bicie serca</i> - podać przykłady motywów wędrownych	- omówić motyw cierpienia i śmierci we fragmencie powieści <i>Drugie bicie serca</i> - porównać dawne i współczesne obrzędy pogrzebowe
37. Hiob – człowiek cierpiący	- z pomocą N. krótko określić treść fragmentów <i>Księgi Hioba</i>	- zrelacjonować treść fragmentów <i>Księgi Hioba</i>	- scharakteryzować <i>Księgę Hioba</i> jako przykład tekstu biblijnego	- omówić postawę Hioba wobec nieszczęścia - scharakteryzować Hioba jako człowieka cierpiącego	- wyjaśnić znaczenie związków frazeologicznych, związanych z Hiobem
38. Komiczne wyobrażenie śmierci	- z pomocą N. wskazać bohaterów fragmentu powieści <i>Mort</i> i określić jego treść	- wskazać bohaterów fragmentu powieści <i>Mort</i> i omówić jego treść	- wyjaśnić termin <i>komizm</i>	- omówić komiczny sposób przedstawienia śmierci we fragmencie powieści fantasy Terry’ego Pratchetta	- rozróżniać komizm sytuacyjny, językowy i komizm postaci
39., 40. Śmierć w życiu średniowiecznego człowieka	- z pomocą N. określić <i>Rozmowę Mistrza Polikarpa ze Śmiercią</i> jako przykład literatury średniowiecznej - z pomocą N. wskazać ramy czasowe średniowiecza	- określić <i>Rozmowę Mistrza Polikarpa ze Śmiercią</i> jako przykład literatury średniowiecznej - wskazać ramy czasowe średniowiecza	- określić tematykę <i>Rozmowy Mistrza Polikarpa ze Śmiercią</i> - wyjaśnić termin <i>archaizm</i>	- wymienić najważniejsze cechy kultury i sztuki średniowiecznej - wskazać motywy typowe dla średniowiecza w <i>Rozmowie Mistrza Polikarpa ze Śmiercią</i> - wyjaśnić terminy: <i>teocentryzm, uniwersalizm</i>	- omówić średniowieczną wizję świata i człowieka na podstawie <i>Rozmowy Mistrza Polikarpa ze Śmiercią</i> - wskazać przykłady archaizmów w wierszu i wyjaśnić ich znaczenie
41. Śmierć i życie we współczesnym	- z pomocą N. wyjaśnić, co to jest serial	- wyjaśnić, co to jest serial - podać przykład serialu	- określić tematykę serialu <i>Sześć stóp pod</i>	- wymienić zalety serialu opisane w recenzji	- uzasadnić, dlaczego serial <i>Sześć stóp pod</i>

serialu	- podać przykład serialu lub filmu poruszającego temat śmierci	lub filmu poruszającego temat śmierci	<i>ziemią</i> i wymienić jego bohaterów	Nikodema Pankowiaka	<i>ziemią</i> został uznany za przełomowy w historii telewizji
42. Podsumowanie – człowiek wobec cierpienia i śmierci	- z pomocą N. wymienić przykładowe utwory poruszające temat śmierci	- wymienić przykładowe utwory poruszające temat śmierci	- scharakteryzować postawę Hioba wobec cierpienia	- omówić motyw śmierci w <i>Rozmowach Mistrza Polikarpa ze Śmiercią</i> i poznanych utworach współczesnych	- wskazać różne postawy człowieka wobec cierpienia i śmierci w wybranych utworach literackich i filmowych
43., 44. Zdania pojedyncze w tekstach	- z pomocą N. rozróżniać zdania i równoważniki zdania, zdania pojedyncze i złożone	- rozróżniać zdania i równoważniki zdania, zdania pojedyncze i złożone	- wyszukać główne części zdania w zdaniu pojedynczym - rozpoznać orzeczenie czasownikowe i imienne	- wyróżniać rodzaje zdań ze względu na cel wypowiedzenia - wskazać w tekście zdania bezpodmiotowe	- tworzyć instrukcję obsługi wybranego urządzenia używanego w danej branży z zastosowaniem zdań rozkazujących
45. Młodzi ludzie wobec zasad i wzorców	-z pomocą N. krótko wyjaśnić termin <i>powieść science fiction</i> - omówić treść fragmentu powieści <i>Niezgodna</i>	- wyjaśnić termin <i>powieść science fiction</i> - omówić treść fragmentu powieści <i>Niezgodna</i>	- rozpoznać elementy świata przedstawionego w powieści <i>Niezgodna</i>	- uzasadnić, że <i>Niezgodna</i> stanowi przykład powieści science fiction	- scharakteryzować podział społeczeństwa w powieści <i>Niezgodna</i>
46. Średniowieczny obraz świata w Bogurodzicy	- z pomocą N. wyjaśnić termin <i>pieśń religijna</i> - określić <i>Bogurodzicę</i> jako najstarszą polską pieśń religijną	- wyjaśnić termin <i>pieśń religijna</i> - określić <i>Bogurodzicę</i> jako najstarszą polską pieśń religijną	- wskazać podmiot liryczny i odbiorcę utworu - przedstawić prośby podmiotu lirycznego w <i>Bogurodzicy</i>	- omówić średniowieczny obraz świata w <i>Bogurodzicy</i> - określić relacje człowieka i Boga w <i>Bogurodzicy</i>	- wyjaśniać archaizmy w <i>Bogurodzicy</i>
47. Średniowieczny wzór rycerza	- z pomocą N. krótko wyjaśnić termin <i>epos rycerski</i> - opowiedzieć treść fragmentów <i>Pieśni o Rolandzie</i>	- wyjaśnić termin <i>epos rycerski</i> - opowiedzieć treść fragmentów <i>Pieśni o Rolandzie</i>	- rozpoznać elementy świata przedstawionego w <i>Pieśni o Rolandzie</i> - wymienić cechy eposu rycerskiego	- scharakteryzować Rolanda jako ideał średniowiecznego rycerza	- wskazać wartości ważne dla bohatera eposu <i>Pieśń o Rolandzie</i>
48. Rycerski honor – pisownia wyrazów z <i>h</i> i <i>ch</i>	- z pomocą N. podać reguły ortograficzne pisowni <i>h, ch</i>	- podać reguły ortograficzne pisowni <i>h, ch</i>	- tworzyć zgrubienia, w których wystąpi <i>ch</i> - wyjaśnić pisownię wyrazów z <i>h</i> przez utworzenie zdrobnień	- stosować poprawną pisownię <i>h, ch</i> w wyrazach pochodzących z łaciny i greki	- utworzyć słowniczek wyrazów z <i>ó, u, rz, ż, h, ch</i> , związanych z zawodem lub branżą

49. Wzorce rycerskie w ujęciu komicznym	-z pomocą N. rozpoznać elementy świata przedstawionego w opowiadaniu Andrzeja Sapkowskiego	- rozpoznać elementy świata przedstawionego w opowiadaniu Andrzeja Sapkowskiego	- odszukać cechy średniowiecznego rycerza u Eycka z Denesle, bohatera opowiadania <i>Granica możliwości</i>	- wskazać motywy baśniowe w opowiadaniu fantasy <i>Granica możliwości</i>	- omówić komiczny sposób przedstawienia średniowiecznych wątków i wzorców w utworze Andrzeja Sapkowskiego
50., 51. Dobry obywatel według Jana Kochanowskiego	-z pomocą N. przedstawić podstawowe informacje o epoce renesansu: czas trwania, tematykę literatury renesansowej, najważniejszych twórców	- przedstawić podstawowe informacje o epoce renesansu: czas trwania, tematykę literatury renesansowej, najważniejszych twórców	- omówić treść <i>Pieśni V z Ksiąg wtórych</i> Jana Kochanowskiego	- wymienić cechy gatunkowe pieśni - określić wzorzec dobrego obywatela w utworze Jana Kochanowskiego	- wskazać środki artystyczne w <i>Pieśni V</i> : epitety, porównania, pytanie retoryczne i określić ich funkcje w utworze - wyjaśnić, czym jest ironia, i wskazać fragmenty <i>Pieśni</i> , w których została zastosowana
52. Dawne i współczesne pojmowanie patriotyzmu	- z pomocą N. wyjaśnić termin <i>patriotyzm</i> - z pomocą N. określić temat wywiadu z Agnieszką Durską <i>Polski patriotyzm współczesny</i>	- wyjaśnić termin <i>patriotyzm</i> - streścić treść wywiadu z Agnieszką Durską <i>Polski patriotyzm współczesny</i>	- omówić współczesne i dawne pojmowanie patriotyzmu w opinii Agnieszki Durskiej	- wymienić gatunki publicystyczne - wskazać cechy wywiadu jako gatunku publicystycznego	- podać przykłady współczesnego patriotyzmu na podstawie wybranego tekstu publicystycznego oraz doświadczeń z życia codziennego
53. Renesansowa wizja szczęśliwego życia	-z pomocą N. krótko przedstawić tematykę <i>Pieśni IX z Ksiąg pierwszych</i> Jana Kochanowskiego	- przedstawić tematykę <i>Pieśni IX z Ksiąg pierwszych</i> Jana Kochanowskiego	- określić postawę podmiotu lirycznego <i>Pieśni IX</i> wobec życia	- omówić renesansowe zasady szczęśliwego życia w <i>Pieśni IX z Ksiąg pierwszych</i>	- określić funkcje środków artystycznych w utworze Jana Kochanowskiego
54. Podsumowanie – wzorce i zasady	- z pomocą N. wymienić poznane utwory średniowieczne i renesansowe oraz określić ich tematykę	- wymienić poznane utwory średniowieczne i renesansowe oraz określić ich tematykę	- wskazać wzory osobowe w literaturze średniowiecza i renesansu: rycerza, władcę, świętego, obywatela, patriotę	- określić cechy gatunkowe pieśni, eposu rycerskiego na podstawie poznanych utworów	- wymienić podstawowe różnice pomiędzy kulturą średniowieczną a renesansową
55., 56. Zdania złożone	- z pomocą N. odróżniać zdania złożone od zdań	- odróżniać zdania złożone od zdań	- określać rodzaje zdań złożonych współrzędnie:	- określać rodzaje zdań złożonych podrzędnie:	- poprawnie stosować zasady interpunkcji

w tekstach	pojedynczych	pojedynczych - wyróżniać zdania złożone współrzędnie i podrzędnie	łączne, rozłączne, przeciwstawne, wynikowe - rozróżniać spójnikowe i bezspójnikowe połączenia zdań składowych w zdaniach złożonych współrzędnie	podmiotowe, orzecznikowe, przydawkowe, dopełnieniowe, okolicznikowe	w zdaniach złożonych - wyróżniać w tekście różne rodzaje zdań podrzędnie i współrzędnie złożonych
57. O tym, jak rodzi się miłość	- z pomocą N. określić temat fragmentu powieści <i>Chemia naszych serc</i>	- przedstawić tematykę fragmentu powieści <i>Chemia naszych serc</i>	- określić uczucia bohatera fragmentu powieści <i>Chemia naszych serc</i>	- wyjaśnić znaczenie sentencji dotyczących miłości	- podać przykłady literackich, filmowych, muzycznych utworów o miłości
58., 59. Dzieje Romea i Julii	- omówić losy bohaterów tragedii Williama Szekspira	- omówić losy bohaterów tragedii Williama Szekspira	- wyjaśnić terminy: <i>dramat, tragedia</i>	- uzasadnić, dlaczego uczucie Romea i Julii stanowi wzór miłości	- wymienić cechy gatunkowe tragedii szekspirowskiej
60. Związki i nowe technologie	- z pomocą N. wskazać tematykę serialu <i>Black Mirror</i>	- wskazać tematykę serialu <i>Black Mirror</i>	- omówić wpływ nowych technologii na relacje międzyludzkie w serialu <i>Black Mirror</i> - wyjaśnić terminy: <i>serial, recenzja, wywiad</i>	- przedstawić zagrożenia i korzyści związane z rozwojem technologii ukazane w serialu <i>Black Mirror</i>	- określić stosunek współczesnych ludzi do nowych technologii w opinii twórców serialu
61., 62. Niepokoje człowieka baroku	- z pomocą N. określić <i>Sonet V</i> Mikołaja Sępa Szarzyńskiego jako przykład literatury barokowej	- określić <i>Sonet V</i> Mikołaja Sępa Szarzyńskiego jako przykład literatury barokowej	- przedstawić podstawowe informacje o baroku: czas trwania, tematykę literatury barokowej, najważniejszych twórców, cechy teatru i sztuki baroku	- przedstawić obraz człowieka rozdartego w <i>Sonecie V</i> Mikołaja Sępa Szarzyńskiego - wyjaśnić tytuł sonetu Mikołaja Sępa Szarzyńskiego	- wyjaśnić terminy: <i>sonet, antyteza</i> - wymienić cechy gatunkowe sonetu
63. Miłość według Jana Andrzeja Morsztyna	- z pomocą N. krótko określić temat wiersza <i>Cuda miłości</i> Jana Andrzeja Morsztyna	- omówić tematykę wiersza <i>Cuda miłości</i> Jana Andrzeja Morsztyna	- określić sytuację podmiotu lirycznego wiersza <i>Cuda miłości</i>	- wskazać sprzeczności uczuć w wierszu <i>Cuda miłości</i> - uzasadnić, że sonet Jana Andrzeja Morsztyna stanowi przykład literatury barokowej	- wyjaśnić termin <i>koncept</i> - wyszukać barokowe koncepty w sonecie Jana Andrzeja Morsztyna - wyjaśnić rolę środków artystycznych w sonecie J.A. Morsztyna

64., 65. Relacje międzyludzkie w komedii Moliera <i>Skąpiec</i>	-z pomocą N. wskazać czas i miejsce akcji, bohaterów oraz wydarzenia w <i>Skąpcu</i> Moliera	- wskazać czas i miejsce akcji, bohaterów oraz wydarzenia w <i>Skąpcu</i> Moliera	- wyjaśnić terminy: <i>komedia</i> , <i>komizm</i> - określić <i>Skąpca</i> Moliera jako przykład literatury barokowej	- scharakteryzować Harpagona, bohatera komedii Moliera	- omówić skutki miłości do pieniędzy dla Harpagona i jego rodziny
66. Podsumowanie – różne obrazy miłości	-z pomocą N. przedstawić podstawowe informacje o literaturze i sztuce epok renesansu i baroku	- przedstawić podstawowe informacje o literaturze i sztuce epok renesansu i baroku	- omówić motyw miłości w poznanych utworach Mikołaja Sępa Szarzyńskiego, Jana Andrzeja Morsztyna i Moliera	- przedstawić cechy gatunkowe tragedii, komedii, sonetu na wybranych przykładach - stworzyć opis dzieła sztuki	- scharakteryzować barokową poezję dworską na przykładzie wybranych wierszy Jana Andrzeja Morsztyna
67. Wyrazy niesamodzielne i wyrazy poza związkami w zdaniu	- z pomocą N. wyróżniać przymyki i spójniki jako wyrazy niesamodzielne	- wyróżniać przymyki i spójniki jako wyrazy niesamodzielne	- wykazać wpływ przymyka na formę wyrazu tworzącego wyrażenie przymikowe - wymienić cechy podania jako użytkowej formy wypowiedzi	- wskazać w tekście wyrazy poza związkami w zdaniu - napisać podanie	- wymienić funkcje zaimka <i>się</i> w połączeniu z czasownikiem
68. Co daje człowiekowi kontakt z naturą?	- z pomocą N. określić temat fragmentu utworu Lindy Olsson <i>Niech wieje dobry wiatr</i>	- przedstawić tematykę fragmentu utworu Lindy Olsson <i>Niech wieje dobry wiatr</i>	- omówić związek człowieka z przyrodą we fragmencie utworu Lindy Olsson	- przygotować opis krajobrazu	- wskazać radość i przyjemność jako ważne wartości w filozofii Epikura i filozofii hedonistycznej
69. Relacja człowieka i oswojonego zwierzęcia	- określić <i>Pamiętniki</i> Jana Chryzostoma Paska jako przykład literatury barokowej	- określić <i>Pamiętniki</i> Jana Chryzostoma Paska jako przykład literatury barokowej	- omówić relacje człowieka i zwierzęcia we fragmencie <i>Pamiętników</i> Jana Chryzostoma Paska - wskazać cechy gatunkowe pamiętnika	- uzasadnić, że dzieło Jana Chryzostoma Paska stanowi obraz życia polskiej szlachty w okresie baroku - stworzyć wypowiedź: zapis z pamiętnika	- wskazać archaizmy i makaronizmy w <i>Pamiętnikach</i> Jana Chryzostoma Paska
70. Różne wizje szczęścia	-z pomocą N. krótko omówić wyobrażenia młodych ludzi o szczęściu we fragmencie utworu Ewy Nowak <i>Yellow Bahama w prążki</i>	- omówić wyobrażenia młodych ludzi o szczęściu we fragmencie utworu Ewy Nowak <i>Yellow Bahama w prążki</i>	- wskazać cechy rozprawki jako formy wypowiedzi	- napisać rozprawkę na temat marzeń o życiu w luksusie	- wskazać przykładowe wizje szczęścia w różnych tekstach kultury
71.	-z pomocą N. określić	- opisać tematykę	- określić postawy	- wskazać przykłady	- przedstawić wartości,

Konsumpcyjny styl życia	tematykę fragmentu powieści Ewy Banieckiej <i>Rok wieloryba</i>	fragmentu powieści Ewy Banieckiej <i>Rok wieloryba</i>	młodych ludzi wobec kultu posiadania i bogacenia się w utworze Ewy Banieckiej	slangu młodzieżowego w tekście Ewy Banieckiej	ważne dla bohaterów utworu Ewy Banieckiej <i>Rok wieloryba</i>
72. O przyjaźni i przyjemności z życia	- z pomocą N. określić problematykę filmu <i>Nietykalni</i>	- określić problematykę filmu <i>Nietykalni</i>	- scharakteryzować głównych bohaterów filmu <i>Nietykalni</i> - wskazać cechy recenzji	- odróżniać informacje od opinii w recenzji filmu <i>Nietykalni</i>	- wyjaśnić tytuł filmu <i>Nietykalni</i>
73., 74. Budowa słowotwórcza wyrazów	- z pomocą N. wyjaśnić terminy: wyraz podstawowy, wyrazy pochodne, wyrazy pokrewne, rodzina wyrazów	- wyjaśnić terminy: wyraz podstawowy, wyrazy pochodne, wyrazy pokrewne, rodzina wyrazów	- wskazywać wyrazy podstawowe i pochodne - tworzyć rodziny wyrazów - wyróżniać temat słowotwórczy i formant w wyrazie pochodnym	- rozróżniać rodzaje formantów – przedrostek i przyrostek	- określać znaczenie różnych konstrukcji słowotwórczych w tekście
75. Podsumowanie – odmiany radości, wizje szczęścia Powtórzenie wiadomości – od starożytności do baroku	- z pomocą N. przedstawić podstawowe informacje o okresach kultury europejskiej – starożytności, średniowieczu, renesansie, baroku	- przedstawić podstawowe informacje o okresach kultury europejskiej – starożytności, średniowieczu, renesansie, baroku	- wskazać najważniejsze tematy podejmowane w utworach z czasów starożytnej Grecji, średniowiecza, renesansu i baroku - wymienić gatunki literackie reprezentatywne dla różnych epok	- omówić różne obrazy radości i przyjemności w wybranych tekstach kultury	- określić wzorce osobowe dominujące w poznanych okresach kultury